

Richtlijnen voor het opnemen van productbladen voor “nieuwe” voedermiddelen in de CVB tabel

Inleiding

In de CVB tabel worden slechts voedermiddelen opgenomen die worden vermeld in het EU Feed Material Catalogue of het EU Feed Materials Register.

Vervolgens dienen er, alvorens in de CVB tabel een productblad voor een “nieuw” voedermiddel wordt opgenomen, voldoende data beschikbaar te zijn aangeleverd over enerzijds de chemisch analytische samenstelling en anderzijds de verteerbaarheid bij één of meerdere diercategorieën. Naast voldoende data, is ook de expertise en ervaring van de uitvoerders van het CVB-programma en de Technische Commissie van CVB van belang om vast te stellen of de beschikbare data voldoende basis bieden om een productblad voor een nieuw voedermiddel in de tabel op te nemen. De CVB kernwaarden “wetenschappelijk verantwoord”, “onafhankelijk” en “transparant” vormen het fundament voor besluitvorming. Deze notitie geeft richtlijnen die binnen CVB gebruikt kunnen worden als basis voor besluitvorming over het opnemen van nieuwe voedermiddelen in de CVB tabel. Hierbij maken we onderscheid tussen:

- Algemene voedermiddelen
- Merkproducten

1. Vermelding (nieuwe) ‘algemene’ voedermiddelen

Voor veel voedermiddelen is geen ‘eigenaar’ aan te wijzen die verantwoordelijkheid zou moeten voelen voor de validiteit van de vermelde data en het onderhouden/actualiseren ervan. Dit wordt bedoeld met ‘algemene’ voedermiddelen (denk bijv. aan tarwe, sojaschroot, snijmaïskuil etc.). Sinds het bestaan van de CVB Veevoedertabel zijn er met een zekere regelmaat productbladen voor nieuwe algemene voedermiddelen toegevoegd. Richtlijn is dat er:

- 1.1 Voldoende chemisch analytische informatie (gebaseerd op analyse van zgn. steekmonsters) beschikbaar moet zijn zodat:
 - Er een goed zicht is verkregen op de variabiliteit van het voedermiddel
 - Er een representatieve chemische samenstelling (gemiddelden en standaarddeviatie) voor een productblad in de Veevoedertabel kan worden berekend
- 1.2 Voor tenminste één diersoort/diercategorie voldoende informatie beschikbaar is voor het berekenen van de voor de betreffende diersoort/diercategorie relevante voederwaardenkenmerken.

Een eenduidige definitie van de term ‘voldoende’ is niet te geven. Chemisch analytische gegevens van tenminste vijf steekmonsters¹, en resultaten van tenminste één in vivo verteringsstudie zijn gewenst, maar per casus zal CVB / TC-CVB een gemotiveerde afweging te maken over de “ondergrens”.

2. Vermelding (nieuwe) merkproducten

Voor merkproducten is doorgaans duidelijk wie ‘eigenaar’ is en daarmee ook wie verantwoordelijkheid zou moeten voelen voor de validiteit van de vermelde data en het onderhouden/actualiseren ervan.

Er zijn tenminste drie categorieën merkproducten te onderscheiden:

- 2.1 Reguliere bij- of nevenproducten uit een bepaald productieprocédé, die wat betreft de voederwaardering als behorend tot één bepaalde (mogelijk reeds bestaande) productgroep kunnen worden gerekend, maar die wat betreft chemische samenstelling

¹ Voor algemene producten hanteren we een lichtere eis dan voor ‘merkproducten’.

zodanig van elkaar verschillen dat vermelding als 'producent specifieke product' noodzakelijk is.²

- 2.2 Producten met (bijv. door technologische behandeling) specifieke eigenschappen, waarbij de specifieke eigenschappen en de gegarandeerde kwaliteit eenvoudig door de gebruiker van het product te controleren zijn
- 2.3 Producten met specifieke eigenschappen, waarvan de gebruiker niet op eenvoudige manier kan vaststellen of het geleverde product de specifieke eigenschappen en de gegarandeerde kwaliteit heeft.

Voor opname van deze producten dient te worden voldaan aan de volgende eisen:

- Minimale chemisch analytische informatie
- Minimale informatie ten behoeve van het kunnen berekenen van voederwaarden voor tenminste één diersoort/categorie.
- Specifieke afspraken tussen de producent van het merkproduct en het CVB

2.4 Minimale chemisch analytische informatie

De minimaal noodzakelijke chemisch analytisch informatie voor opname van een product in de CVB Tabel is vermeld in Tabel 1.

Tabel 1. Het minimaal aantal gewenste monsters waarin een chemische parameter bepaald moet zijn, bij categorieën merkproducten zoals bedoeld onder 2.1 t/m 2.3.

Chemische parameter	Gehalte van de betreffende parameter in product	
	bij \geq 15 g/kg DS	bij $<$ 15 g/kg DS
DS	15	
RAS, RE, RVETH, RC, ZETam, SUI	15	5
NDF, ADF, ADL*	5	-
Ca, Mg, P, Na, K, Cl, Fe, Cu, Mn, Zn	5	
AZ-patroon	Bij $<$ 100 g/kg DS: 2 analyses; Bij 100 – 250 g/kg DS: 3 analyses; Bij $>$ 250 g/kg DS: 4 analyses	
Vetzuurprofiel**	Bij $>$ 100 g RVET/kg DS: 5 analyses	
GOS**	5	
VFA, Ethanol, Melkzuur, Glycerol***	5	

* Voor producten die (ook) in rantsoenen/mengvoeders voor herkauwers worden opgenomen

** Voor producten die (ook) in rantsoenen/mengvoeders voor varkens en/of pluimvee worden opgenomen

*** Alleen voor producten waar dit aan de orde is, en die voor een kwantitatief belangrijk deel in rantsoenen/mengvoeders voor herkauwers en/of varkens worden opgenomen. Naast vochtrijke diervoeders zijn er ook droge voedermiddelen, vooral afkomstig uit een nat procedé met daaropvolgend een droogstap, waarin deze nutriënten kunnen voorkomen.

2.5 Minimale informatie voor het kunnen berekenen van voederwaarden

² Een voorbeeld van deze categorie producten zijn de (Tarwe)gistconcentraten uit de bio-ethanol productie. De producten van de verschillende producenten verschillen chemisch analytisch gemiddeld zodanig van elkaar dat het gewenst is ze specifiek in de CVB tabel op te nemen. Bij indeling op basis van chemische criteria (zoals bij bv. Aardappelstoomschillen voldoende onderscheidend is) komen monsters op basis van het indelingscriterium (bv. Het RE-gehalte) van verschillende producten in dezelfde categorie terecht, terwijl ze op andere relevante nutriënten zodanig sterk van elkaar verschillen dat het gemiddelde nutriëntgehalte praktisch niet relevant is en ook een hoge standaarddeviatie laat zien.

Naast chemisch analytische informatie is data uit tenminste één verteringsstudie (en bij herkauwers ook tenminste één in situ pensafbraakstudie³) noodzakelijk om voor tenminste één diercategorie alle relevante voederwaardekenmerken te kunnen afleiden.

Voor producten uit categorie 2.1 is verteringsonderzoek aan tenminste één partij per producent specifiek product noodzakelijk tenzij kan worden onderbouwd dat de verteringskarakteristieken van het product zodanig zijn dat de voederwaardekenmerken berekend kunnen worden met de voor de betreffende productgroep geldende rekenregels. Voor vaststelling van dier-specifieke voederwaardekenmerken van producten uit categorieën 2.2 en 2.3 is doorgaans in vivo / in situ onderzoek aan meer dan één partij noodzakelijk; indien sprake is van een (sterk) variabel product dient zoveel in vivo / in situ onderzoek plaats te vinden dat – in principe – via regressieanalyse specifieke rekenregels kunnen worden afgeleid.

Als met één verteringsstudie wordt volstaan is het zeer aan te bevelen om de studie uit te voeren met een mengmonsters van 3 – 5 verschillende in de loop van een bepaalde periode geproduceerde partijen.

2.6 Specifieke afspraken tussen de producent van het merkproduct c.q. producent specifieke product en het CVB

Indien producenten van producten dan wel producten met een producent-specifieke vermelding het productieproces aanpassen dan dient men dit onmiddellijk te melden bij CVB.

Bij de initiële beoordeling van ieder nieuw voedermiddel zal CVB / TC-CVB hiervan (op grond van door de producent te verstrekken informatie) een inschatting maken van de kans hierop, en op grond daarvan ook afspraken met de producent maken.

Een en ander kan betekenen dat aan de producent de voorwaarde wordt gesteld dat bij wijzigingen van het productieproces zodanige informatie aan CVB worden verstrekt dat een goede evaluatie mogelijk is van de consequenties hiervan met betrekking tot de vermelding van het betreffende product in de CVB tabel.

Machiel Blok, Wouter Spek, Gert van Duinkerken, 5 november 2018

³ Voor vloeibare producten is een in situ onderzoek met nylon zakjes niet mogelijk; hier zullen de noodzakelijke gegevens met betrekking tot eiwit- en zetmeelafbraak in de pens in het kader van het vigerende DVE/OEB systeem via andere technieken (GPT of een enzymatische methode) moeten worden ingeschat.